

UKM 06/21 Kirkelig organisering

UKM 2021 har behandlet saken med utgangspunkt i Müller-Nilsen-utvalgets (Utvalget) [rapport](#) og høringsnotatet utarbeidet av Kirkerådet. UKM 2021 viser videre til en [informasjonsfilm](#) som viser hovedlinjene i Utvalgets rapport.

Utvalget har i sin rapport anbefalt at det opprettes et nytt organ i kirkens struktur på prostinivå. Prostifellesrådet skal erstatte dagens kirkelige fellesråd. Utvalget har videre gått inn for å samle arbeidsgiveransvaret i Den norske kirke i en felles linje i prostifellesrådet. Dette organet skal også ivareta oppgaver på vegne av soknet. Det vil dermed ha et medansvar for det kristelige livet i menighetene og vil kunne bidra til å samle trådene fra kirkens organer lokalt, regionalt og nasjonalt.

UKM 2021 vil i det følgende gjøre rede for noen av temaene i utvalgets rapport som vi mener har særlig betydning for de unge i kirken. Vi ønsker også å knytte noen bemerkninger til noen av spørsmålene som følger av Kirkerådets høringsnotat.

UKM 2021 har derfor valgt å behandle saken etter følgende tredeling:

1. Unges representasjon i folkevalgte organer
2. Arbeidsforhold og rekruttering
3. Generelle bemerkninger til høringsspørsmål

Unges representasjon i folkevalgte organer

Den norske kirkes ungdomsdemokrati er i dag regelfestet på regionalt(bispedømme)- og nasjonalt nivå. Dersom det opprettes et nytt organ på prostinivå ved et prostifellesråd, og oppgaver som tidligere har ligget til bispedømmenivå blir flyttet, oppstår det spørsmål om hvordan unges stemmer skal bli hørt hos dette nye organet og i menighetene.

I dag foregår det regionale ungdomsdemokratiet ved at menighetene og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene i bispedømmene sender delegater til ungdomsting på bispedømmenivå. Det kan tenkes at det vil være aktuelt at hvert prosti har sitt eget lokale ungdomsråd. Representanter fra disse ungdomsrådene kan da inviteres til møter hos prostifellesrådene. UKM 2021 mener imidlertid at dette kan være en uheldig organisering av ungdomsdemokratiet. Erfaringer tilsier at det selv på bispedømmenivå i dag har det vært utfordrende å få delegater til gjennomføringen av ungdomstingene.

Videre mener UKM 2021 at en må sikre at ungdomsrådene på bispedømmenivå får en stemme inn i prostifellesrådene. Dette kan blant annet gjøres ved at ungdomsrådene inviteres inn i prostifellesrådenes møter for å orientere om saker som er blitt behandlet i ungdomsdemokratiet og andre saker hvor unges stemmer er viktig. Etter vårt syn vil det også kunne bringe med seg positive ringvirkninger ved at menigheter som ikke har stilt med representanter til ungdomstingene vil kunne få informasjon direkte fra ungdomsrådene. Oversikten og innspillene den aktuelle

menighetsrepresentanten får fra ungdommene kan også bidra til den senere rekrutteringen på lokalt nivå.

Slik som prostiinndelingen er per i dag, er det 8-11 prostier i hvert bispedømme. UKM 2021 ønsker her å peke på at ungdomsrådsmedlemmene kan utfordres til å være prostikontakter. En prostikontakt vil være en som har ansvar for å overbringe informasjon fra ungdomsdemokratiet til prostifellesrådet, og vil være med på å styrke relasjonen mellom ungdomsrådet og prostifellesrådet utenom fastsatte møtepunkter. Eksempelvis kan saker fra prostifellesrådet spilles til ungdomsrådet og motsatt. Ordningen vil virke noe ansvarliggjørende for ungdomsrådene i bispedømmene. Dette kan føre til at medlemmene i ungdomsrådene blir mer bevisst på sin rolle i ungdomsdemokratiet.

For å rekruttere til ung deltakelse i folkevalgte organer i Den norske kirke er det viktig med god informasjon om hva det innebærer å ha et verv i disse organene. UKM 2021 mener at det her også vil være hensiktsmessig at det fremmes en egen sak på et senere UKM som tar for seg deltakelse i organer av det ordinære kirkelige demokratiet.

UKM 2021 vil også bemerke at i dag gjennomføres ungdomstingene i kirken på ulike måter. Dette kommer av at det i dag er bispedømmerådene som fastsetter rammer og mandat for ungdomstingene utover det som følger av kirkeordningen. På noen ungdomsting er det saksbehandlingen som står sentralt, mens det andre steder er mer fokus på seminarer og lignende, og behandlingen av saker er en avgrenset del av ungdomstinget. UKM 2021 vil her gjøre bevisst på at det er viktig med en balanse mellom det sosiale og behandling av saker. Viktigheten av å ha et minimumsmandat for ungdomstingets demokratiske prosesser og saksbehandling må likevel presiseres, da dette først og fremst er et demokratisk organ.

Når det gjelder valg til Kirkemøtet er det i dag et krav om at minst 20% av de som står på de ulike listene er under 30 år. Utvalget har gått inn for å opprettholde dette kravet, og UKM 2021 krever at dette blir et absolutt krav for at en liste kan stilles til kirkemøtevalget.

UKM 2021 ser at Utvalget har gått inn for at lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg (DnkU) bør være medlem av Kirkemøtet med fulle rettigheter. UKM 2021 krever at lederen av DnkU får fulle rettigheter på kirkemøtet i den nye organiseringen. UKM 2021 har ved gjentatte anledninger hatt dette standpunktet, senest i 2019 i sak UKM 2021 10/19 *Regler for ungdomsdemokratiet*.

Arbeidsforhold og rekruttering

Kirkerådet vedtok i sak KR 95/21 en *Strategiplan for likestilling, inkludering og mangfold – forventningsdokument (policy) og handlingsplan*. Dette forventningsdokumentet som, etter UKM 2021 sitt syn, løfter frem flere punkter som vil bidra til å sikre at kirken oppleves som en trygg arbeidsplass med et godt

arbeidsmiljø. Det er viktig at mennesker som skal arbeide i kirken blir møtt med respekt og opplever kirken som et trygt rom for utfoldelse av sin kompetanse.

For at unge skal oppfatte kirken som en attraktiv arbeidsplass er det viktig at organiseringen av ledelsen er lett å forholde seg til. Dette betyr at unge ønsker seg en lett tilgjengelig leder. UKM 2021 mener at avstanden mellom et eventuelt prostinivå kan oppleves som nærmere prestenes arbeidshverdag enn dagens ordning der arbeidsgiveren sitter på bispedømmenivå.

Det er imidlertid viktig å huske at kirken består av mange flere arbeidstakere enn ordinerte prester. For øvrige kirkelige ansatte vil arbeidsgiveransvaret løftes opp fra menighetene, og avstanden til ledelsen for disse arbeidstakerne økes. Dette aspektet er det viktig å være bevisst på i den eventuelle omorganiseringsprosessen.

UKM 2021 mener likevel at det å samle arbeidsgiveransvaret i et nytt organ på prostinivå vil gagne menighetene. Ved å løfte dette fra fellesråd og opp til det nye organet vil flere av utfordringene som Utvalget peker på kunne bli løst. Vi mener kompetansen på blant annet ledelse og konflikthåndtering vil øke. Oversikten vi antar prostifellesrådet vil sitte med, vil også være med på å styrke eventuelle sårbare arbeids- og fagmiljøer.

UKM 2019 utfordret i sak *UKM 4/19 Rekruttering* bispedømmene til å ha studenter i deltidsstillinger. Vi vil også løfte dette som en oppfordring til bispedømmene nå i dag. Samtidig ser vi at det for øvrig kan være utfordrende å rekruttere til stillinger i kirken dersom stillingene blir for små eller restriktive. Her kan oversikten som prostifellesrådet vil sitte med være nyttig. Det vil være mulig å kartlegge behovene i de ulike menighetene og det kan eventuelt være samme person som ansettes for å utføre samme deltidsjobb i ulike menigheter. På denne måten kan stillingsbrøkene økes.

UKM 2021 mener det er viktig at stillingene tillegges tydelige oppgaver og mål for at de skal oppleves som attraktive både for dagens og fremtidige arbeidstakere. Vi vil her løfte at dette også må sees i sammenheng med det å skape gode rammer for ungdomsdemokratiet. Stillinger som skal bidra til ungdomsdemokratiet må ha klare rammer for mye av arbeidstakerens arbeidstid som skal brukes til eksempelvis ungdomsrådet.

Generelle bemerkninger til høringssspørsmål

I saksutredningen oppfordres UKM 2021 til å komme med vår mening om andre deler av Utvalgets rapport som er utgangspunktet for Kirkerådets høringsnotat. Vi vil i denne delen komme med noen av våre synspunkter til spørsmålene som oppstilles i høringsnotatet.

Når det gjelder hvordan tilsetninger skal skje mener vi at dersom arbeidsgiverlinja ligger til et prostinivå der menighetene er representert, vil det sikre medvirkning fra menighetsrådet for tilsetninger. Vi mener likevel at dagens ordning ved eksempelvis tilsetting av menighetsprester, hvor menighetsrådet har en uttalelsesrett, burde

videreføres. Denne uttalelsen mener UKM 2021 at prostifellesrådet skal legge stor vekt på.

UKM 2021 vil også minne om at Kirkemøtet har vedtatt i sak KM 13/19 *Nytt personalreglement for Den norske kirke* at ungdomsrådet skal gis anledning til å delta i intervjuer med en representant når det skal ansettes noen som vil ha særlig ansvar for ungdomsdemokratiet, jf. personalreglementet § 12 annet ledd. Det er videre fastsatt at ungdomsrådene skal gis anledning til å gi uttalelse om hvem som skal innstilles i den aktuelle stillingen, jf. personalreglementet § 14 femte ledd. UKM 2021 legger til grunn at dette vil bli fulgt opp dersom ansettelsesprosessene flyttes fra bispedømmenivå til et prostinivå.

I høringsnotatet stilles det spørsmål om kommunal representasjon til prostifellesrådet. UKM 2021 ønsker kommunal representasjon med observatør-status i prostifellesrådet. Dette vil være med på å opprettholde en relasjon mellom den lokale kirken og kommunene. Det synes også naturlig at kommunene er representert da prostifellesrådet skal ta over oppgaver eksempelvis knyttet til gravferdsforvaltning.

UKM 2021 ønsker også å løfte frem at kirken har fire vigslede stillingskategorier med en tydelig profesjonsforståelse og identitet. Presten har tradisjonelt opptrådt som en leder, noe som kan skape et hierarki blant disse vigslede profesjonene. Et slikt hierarki er ikke galt i seg selv i og med at presten, i sin tjenesteordning, har et pastoralt lederansvar og en strategisk og åndelig lederrolle i menigheten, jf. Tjenesteordning for menighetsprester § 10, men dette er en dynamikk som kan være en kilde til frustrasjon og profesjonskamp – og som i neste rekke kan påvirke arbeidsmiljøet i staben på en negativ måte.

På bakgrunn av dette mener UKM 2021 at kirken burde gå for modell 3 for daglig ledelse i prostiet. I denne modellen vil det være en daglig leder og en prost som verken er over- eller underordnet hverandre, men utfyller hverandre i lederrollen. Dette vil ivareta behovet for kompetanse på personalansvar, økonomi og forvaltning på den ene siden og behovet for å sikre kirkefaglig ledelse på den andre. Daglig leder og prost må ha tydelig definerte roller og mandat.

Menighetsrådet og prostifellesrådet

UKM 2021 støtter Utvalgets forslag om at prostifellesrådet skal velges av og blant menighetsrådets medlemmer, etter samme modell som fellesrådene i dagens ordning. Det gis også støtte til forslaget om at hvert sokn skal ha én representant.

UKM 2021 krever at valglistene skal bestå av minimum 20% ung representasjon (under 30 år). Dette er viktig for å sikre de unges stemme lokalt.

Kirkemøte

UKM 2021 ønsker ikke at antall kirkemedlemmer fra hvert bispedømme skal fastsettes i forhold til medlemstall i bispedømme. Årsaken til det er at en slik ordning vil føre til en stor geografisk skjevfordeling. Dersom det likevel går inn for en slik

vektlegging som Utvalget foreslår, mener UKM 2021 at det er viktig at skjevfordelingen ikke blir for stor og at det iverksettes reguleringsmekanismer for dette.

Utvalget har gått inn for at ordningen med valg av prest til bispedømmerrådet og dermed Kirkemøtet skal avvikles. UKM 2021 vurderer at prestene som velges til Kirkemøtet gjennom dagens ordning, bringer med seg annen kompetanse enn den rent teologiske. Den teologiske kompetansen tenker UKM 2021 blir ivaretatt gjennom biskopenes representasjon i Kirkemøtet. Prestene tar imidlertid med seg erfaringen fra menighetene, og vil sitte med en annen oversikt over utfordringene lokalt. Denne kompetansen anser UKM 2021 som meget verdifull, og mener derfor dagens ordning med eget valg av prest til kirkemøtet opprettholdes.

Utvalget har også gått inn for at ordningen med valg av lek kirkelig tilsatt skal avvikles. UKM 2021 mener at lek kirkelige tilsatte skal velges slik som de gjøres i dag. I likhet med prestene, bringer disse med seg en verdifull oversikt over utfordringer og perspektiver lokalt som det vil være behov for at blir belyst i Kirkemøtet. De har førstehåndserfaring med blant annet konfirmantundervisning, barne- og ungdomsarbeidet med mer i menighetene, og kan styrke barn og unges perspektiver inn i beslutninger.

Dersom ordningen med valg av prest og/eller lek kirkelig tilsatt avvikles, mener UKM 2021 at disse burde være valgbare på lik linje med kirkens leke medlemmer. Vi mener videre at de ansatte som eventuelt jobber med gjennomføringen av kirkevalget ikke skal være valgbare.

Utvalget har videre gått inn for lederen av Samisk kirkeråd, tre andre samiske representanter fra de nordligste bispedømmene og døvemenighetenes representant skal være representanter i Kirkemøtet utover øvrige folkevalgte. Dette støtter UKM 2021 og vi gir også støtte til at samisk representasjon i prostifellesråd i forvaltningsområdet for samisk språk skal utredes videre.

Vedtatt med 34 stemmer for og 1 stemme mot

